CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
NILS WAHL
prezentate la 26 octombrie 2016[1]

Cauza C-679/15

Ultra-Brag AG
împotriva
Hauptzollamt Lörrach

[cerere de decizie preliminară formulată de Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg, Germania)]

„Codul vamal comunitar — Articolul 202 alineatul (3) — Articolul 212a — Nașterea unei datorii vamale ca urmare a introducerii ilegale de mărfuri — Noțiunea de debitor — Angajatul persoanei juridice responsabil de introducerea ilegală a mărfurilor — Imputarea comportamentului și a cunoașterii unui angajat angajatorului acestuia”

În ce măsură răspunde un angajator pentru o datorie vamală născută ca urmare a încălcării de către unul dintre angajații săi a obligațiilor vamale

în executarea atribuțiilor care i

1. -au fost încredințate? Acesta este aspectul asupra căruia Curtea este chemată să se pronunțe în cadrul prezentei cereri de decizie preliminară.

2. Cererea de decizie preliminară formulată de Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg, Germania) privește interpretarea corectă a noțiunii „debitor”, astfel cum este definită la articolul 202 alineatul (3) prima și a doua liniuță din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92[2], și, mai exact, condițiile în care o persoană juridică răspunde pentru comportamentul angajaților săi. În aceeași ordine de idei, instanța de trimitere solicită de asemenea îndrumări cu privire la aspectul dacă „neglijența manifestă” în sensul articolului 212a din Codul vamal include posibila neglijență a angajatului.

1 — Limba originală: engleza.

2 — Regulamentul Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1992, L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58), astfel cum a fost modificat, în versiunea aplicabilă la data faptelor din litigiul principal, și anume luna mai 2010 (denumit în continuare „Codul vamal”).

I – Cadrul juridic

3. Articolul 38 alineatul (1) din Codul vamal prevede:

„Mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Comunității sunt transportate fără întârziere de persoana care le aduce în Comunitate, pe traseul specificat de autoritățile vamale și în conformitate cu instrucțiunile acestora, în cazul în care acestea există:

(a) spre biroul vamal desemnat de autoritățile vamale sau către orice alt loc desemnat sau aprobat de acele autorități sau

[…]”

4. Articolul 40 din Codul vamal prevede:

„Mărfurile care intră pe teritoriul vamal al Comunității sunt prezentate la vamă de către persoana care le-a introdus pe acest teritoriu sau, după caz, de către persoana care se ocupă de transportul mărfurilor după introducerea lor, cu excepția mărfurilor aduse cu mijloace de transport care doar tranzitează, fără întrerupere, apele teritoriale sau spațiul aerian al teritoriului vamal al Comunității. Persoana care prezintă mărfurile menționează declarația sumară sau declarația vamală depusă în prealabil pentru aceste mărfuri.”

5. Conform articolului 185 alineatul (1) din Codul vamal:

„Mărfurile comunitare care, după ce au fost exportate, sunt reintroduse pe teritoriul vamal al Comunității și puse în liberă circulație în decursul unui termen de trei ani sunt scutite de drepturi de import la solicitarea persoanei interesate.

[…]”

6. Articolul 202 din Codul vamal prevede:

„(1) O datorie vamală la import poate să ia naștere prin:

(a) introducerea ilegală pe teritoriul vamal al Comunității a mărfurilor supuse drepturilor de import sau

[…]

În sensul prezentului articol, introducerea ilegală reprezintă orice introducere care încalcă dispozițiile articolelor 38-41 […]

(3) Debitorii vamali sunt:

— persoana care introduce ilegal astfel de mărfuri;

— orice persoană care a participat la introducerea ilegală a mărfurilor și care știa sau ar fi trebuit să știe în mod normal că o astfel de introducere este ilegală;

— orice persoană care a dobândit sau deținut mărfurile în cauză și care știa sau ar fi trebuit să știe, în mod normal, în momentul achiziționării sau primirii mărfurilor, că ele au fost introduse ilegal.”

7. Articolul 212a din Codul vamal prevede:

„Atunci când legislația vamală prevede un tratament tarifar favorabil mărfurilor în temeiul naturii sau destinației lor speciale, o scutire sau o exonerare totală sau parțială de drepturi de import sau de export în temeiul articolelor 21, 82, 145 sau 184-187, acest tratament tarifar favorabil, această scutire sau această exonerare se aplică și în cazurile în care a luat naștere o datorie vamală în temeiul articolelor 202-205, 210 sau 211, numai când comportamentul persoanei interesate nu implică manevre dolosive sau neglijență manifestă și face dovada că au fost îndeplinite celelalte condiții de aplicare a tratamentului favorabil, a scutirii sau exonerării."

II – Situația de fapt, procedura și întrebările preliminare

8. Reclamanta din procedura principală, societatea Ultra-Brag AG, este o întreprindere de logistică având sediul în Elveția, care oferă printre altele servicii de transport pe apele continentale din Europa.

9. La 25 mai 2010, Ultra-Brag a exportat de pe teritoriul vamal al Uniunii în Elveția două transformatoare și câte două bobine aferente, pe căile navigabile interioare, pe o navă denumită *MS Aargau*.

10. În aceeași zi, Ultra-Brag a fost informată că una dintre navele sale, care trebuia să preia în ziua următoare la ora 11.00 în Strasbourg (Franța) o turbină în greutate de 301 tone pe care urma să o transporte la Antwerpen (Belgia), avea probleme tehnice și, prin urmare, nu era disponibilă pentru a efectua această operațiune de transport. L, în calitatea sa de specialist pentru mărfuri grele și fiind angajat de reclamantă în funcția de „key account manager", era responsabil de ambele operațiuni. În timp ce căuta o navă de înlocuire, L a luat în considerare posibilitatea efectuării transportului de către *MS Aargau*, de pe care nu fuseseră descărcate încă unul dintre transformatoare și cele două bobine aferente, în sensul deplasării acestuia la Strasbourg pentru a încărca turbina de acolo. În cazul în care L alegea această variantă, atât turbina, cât și transformatorul trebuiau ulterior transportate înapoi în Elveția, unde urmau a fi descărcate transformatorul, împreună cu bobinele aferente. Ulterior, *MS Aargau* trebuia să transporte turbina la Antwerpen.

11. L a contactat autoritățile elvețiene competente pentru a se informa cu privire la regimul vamal al unui astfel de transport intermediar. Autoritățile elvețiene au precizat că un export pe termen scurt pe teritoriul vamal al Uniunii Europene nu reprezenta nicio problemă din punctul lor de vedere, însă au arătat că trebuie informate și autoritățile vamale germane (în acest caz, Zollamt Weil am Rhein-Schusterinsel, Biroul vamal din Weil am Rhein-Schusterinsel) cu privire la operațiunea de transport planificată [3]. Pe drum însă, L a avut o pană auto și, în consecință, autoritățile vamale germane competente nu au mai fost informate.

12. Căutarea de către L a unei nave de înlocuire a rămas fără succes și, în aceeași seară, după terminarea programului de lucru al Biroului vamal din Weil am Rhein-Schusterinsel, pentru a respecta termenul de încărcare în Strasbourg, L i-a solicitat căpitanului navei *MS Aargau*, de asemenea angajat al societății Ultra-Brag, să se deplaseze la Strasbourg și să preia turbina, având încărcate la bord transformatorul și bobinele. Transformatorul și bobinele nu au fost prezentate autorităților vamale în momentul trecerii frontierei dinspre Elveția înspre Germania.

13. În ziua următoare, respectiv la 26 mai 2010, L a contactat autoritățile vamale germane competente și le-a informat cu privire la reimportul transformatorului și al bobinelor aferente.

3 — În Basel există, astfel cum a explicat instanța de trimitere, un birou vamal trinațional, instituit în vederea facilitării procedurilor de vămuire pentru transporturile pe căile navigabile de pe Rin. Cu toate acestea, respectiva unitate nu transferă exercitarea competențelor suverane ale unei autorități vamale naționale unei autorități vamale a unui alt stat.

14. La 27 mai 2010, *MS Aargau* s-a întors în portul de pe Rin din Basel (Elveția) pentru a descărca transformatorul și cele două bobine. În acel moment, autoritățile vamale germane, în cursul unui control, au constatat prezența mărfurilor respective la bordul navei.

15. Prin decizia de stabilire a taxelor la import din 9 august 2010, pârâtul din procedura principală, Hauptzollamt Lörrach (Biroul vamal principal din Lörrach, Germania) a stabilit că Ultra-Brag era unica debitoare a taxelor vamale, în cuantum de 122 470,07 euro, pentru transformator și ambele bobine aferente.

16. După respingerea contestației formulate împotriva deciziei respective, Ultra-Brag a formulat o acțiune în fața instanței de trimitere, arătând că decizia de stabilire a taxelor vamale este nelegală întrucât erau îndeplinite condițiile pentru scutirea de taxe vamale prevăzută la articolul 212a din Codul vamal. Ultra-Brag a susținut că nu a acționat cu neglijență manifestă atunci când a încredințat angajatului său L transportul mărfurilor respective. De altfel, nici lui L nu i se poate reproșa faptul că a acționat cu neglijență manifestă.

17. Având îndoieli cu privire la aspectul dacă un angajat poate fi considerat debitor al unei datorii vamale în sensul articolului 202 alineatul (3) prima sau a doua liniuță și dacă „neglijența manifestă” în sensul articolului 212a din Codul vamal include posibila neglijență a unui angajat, Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele trei întrebări preliminare:

„1) Articolul 202 alineatul (3) prima liniuță din [Codul vamal] trebuie interpretat în sensul că o persoană juridică devine debitor vamal în calitate de persoană care introduce ilegal mărfuri pe teritoriul Uniunii Europene, în sensul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din [Codul vamal], în cazul în care la originea introducerii ilegale a mărfurilor se află un angajat al său care nu are calitatea de reprezentat legal, dar care acționează în cadrul atribuțiilor sale de serviciu?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Articolul 202 alineatul (3) a doua liniuță din [Codul vamal] trebuie interpretat în sensul că:

a) o persoană juridică participă la o introducere ilegală (chiar și) atunci când un angajat al acesteia, care nu este reprezentantul său legal, acționând în cadrul atribuțiilor sale de serviciu, a contribuit la această introducere și

b) în cazul persoanelor juridice care au participat la introducerea ilegală, elementul subiectiv «știa sau ar fi trebuit să știe în mod normal», necesar pentru aplicarea dispoziției, trebuie să fie apreciat în raport cu persoana fizică însărcinată cu respectiva operațiune în cadrul persoanei juridice chiar și atunci când nu este vorba despre reprezentantul legal al acesteia?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la prima sau la a doua întrebare preliminară:

Articolul 212a din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că, în cazul persoanelor juridice, la aprecierea aspectului dacă comportamentul persoanei vizate implică manevre dolosive sau neglijență manifestă, trebuie să se ia în considerare numai comportamentul persoanei juridice, respectiv al organelor sale de conducere, sau trebuie să i se impute comportamentul unei persoane fizice care are calitatea de angajat al său și care efectuează această operațiune în cadrul exercitării atribuțiilor sale?”

18. Comisia a prezentat observații scrise. În conformitate cu articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, nu s-a organizat o ședință de audiere a pledoariilor.

III – Analiză

A – *Observații introductive cu privire la nașterea unei datorii vamale*

19. O datorie vamală la import se naște în mod normal la momentul „vămuirii” sau, astfel cum prevede articolul 201 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, la punerea în liberă circulație a mărfurilor supuse drepturilor de import. Potrivit articolului 201 alineatele (2) și (3) din Codul vamal, nașterea datoriei este legată de acceptarea declarației vamale în cauză, debitorul fiind declarantul [4], iar în situația unei reprezentări indirecte [5], persoana în numele căreia se face declarația vamală.

20. În cazul în care reglementările care guvernează procedurile vamale nu sunt respectate, nașterea unei datorii vamale este legată, în schimb, de nerespectarea obligațiilor vamale și este reglementată la articolele 202-205 din Codul vamal. În cauza aflată pe rolul instanței de trimitere, pe teritoriul vamal al Uniunii au fost introduse un transformator și două bobine fără a fi prezentate autorităților vamale competente, în acest caz Biroului vamal din Weil am Rhein-Schusterinsel, astfel cum impun articolele 38 și 40 din Codul vamal. Ca urmare, potrivit articolului 202 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, s-a născut o datorie vamală de import pentru „introducerea ilegală” a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene.

21. În cazul în care mărfurile supuse taxelor vamale sunt introduse ilegal pe teritoriul vamal al Uniunii, articolul 202 alineatul (3) prima, a doua și a treia liniuță din Codul vamal definește trei posibile categorii de debitori vamali [6], și anume (i) persoana care introduce ilegal astfel de mărfuri, (ii) orice persoană care a participat la introducerea ilegală a mărfurilor și care știa sau ar fi trebuit să știe în mod normal că o astfel de introducere este ilegală, precum și (iii) orice persoană care a dobândit sau a deținut mărfurile în cauză și care știa sau ar fi trebuit în mod normal să știe, în momentul achiziționării sau al primirii mărfurilor, că ele au fost introduse ilegal.

22. S-ar putea considera, într-o anumită măsură, că cele trei liniuțe ale articolului 202 alineatul (3) din Codul vamal stabilesc o ordine care exprimă o anumită evoluție în „implicarea” persoanei recunoscute ca debitoare din cauza participării sale la introducerea ilegală a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene. Prima liniuță desemnează persoana care a efectuat introducerea ilegală, și anume cea care ar fi trebuit să efectueze în mod normal operațiunile de vămuire și să îndeplinească obligațiile declarantului vamal, iar cea de a doua și cea de a treia liniuță privesc persoanele care, deși nu sunt responsabile pentru operațiunile de vămuire în temeiul dispozițiilor Codului vamal, sunt totuși implicate, fie înainte, fie imediat după introducerea ilegală [7]. În timp ce răspunderea debitorilor prevăzută la prima liniuță este obiectivă, la cea de a doua și la cea de a treia liniuță apare un element subiectiv, astfel încât numai persoanele care știau sau ar fi trebuit în mod normal să știe că o astfel de introducere este ilegală devin debitori.

4 — „Declarantul” este definit la articolul 4 punctul 18 din Codul vamal ca reprezentând persoana care întocmește declarația vamală în nume propriu sau persoana în numele căreia se face o declarație vamală.

5 — „Reprezentarea indirectă” este definită la articolul 5 alineatul (2) din Codul vamal și se referă la un reprezentant care acționează în nume propriu, dar pe seama unei alte persoane.

6 — Potrivit articolului 213 din Codul vamal, în cazul în care mai mulți debitori sunt obligați să plătească aceeași datorie vamală, aceștia sunt obligați să plătească în solidar acea datorie.

7 — Concluziile avocatului general Cruz Villalón prezentate în cauza Jestel, C-454/10, EU:C:2011:488, punctul 36.

B – *Prima întrebare preliminară*

23. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită precizări cu privire la condițiile în care o persoană juridică devine debitor vamal în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal, și anume persoana care a introdus ilegal marfa pe teritoriul vamal al Uniunii Europene. Mai precis, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă o astfel de răspundere se angajează în momentul în care unul dintre angajații societății, care nu avea calitatea de reprezentat legal [8], a introdus ilegal mărfurile, acționând în cadrul atribuțiilor sale de serviciu. În cele ce urmează vom explica de ce, în principiu, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ.

24. Cu titlu introductiv, observăm că articolul 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal face referire la „persoana" care a introdus mărfurile, fără a se preciza dacă este vorba despre o persoană fizică sau despre o persoană juridică. Cu toate acestea, din articolul 4 punctul 1 din Codul vamal rezultă că termenul „persoană" include atât persoanele fizice, cât și cele juridice. În plus, Curtea a confirmat deja că un angajator poate deveni debitor vamal în temeiul primei liniuțe (individual sau împreună cu angajatul său) în cazul în care se poate considera că acest angajator „prin acțiunile sale a fost responsabil de introducerea ilegală a mărfurilor" [9] sau, altfel spus, „a introdus el însuși ilegal mărfurile" [10]. De aici tragem concluzia că societatea Ultra-Brag, fiind o persoană juridică, poate deveni, în principiu, debitor în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal [11].

25. Rămâne însă întrebarea: în ce condiții se angajează o astfel de răspundere?

26. Instanța de trimitere sugerează că o persoană juridică poate deveni debitor vamal, în conformitate cu articolul 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal, fie în cazul în care transportă mărfurile ea însăși (prin reprezentanții săi legali), fie în cazul în care introducerea ilegală „este consecința directă a comportamentului angajatorului". Întrucât, în opinia instanței de trimitere, nu se poate considera că Ultra-Brag a transportat ea însăși marfa [12], angajarea răspunderii în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal depinde de aspectul dacă este suficient ca introducerea ilegală a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene să fi fost consecința directă a comportamentului unuia dintre angajații acesteia, în speță L, persoana responsabilă de operațiunile de transport și cea care a ordonat căpitanului vasului să se deplaseze la Strasbourg, sau dacă numai comportamentul reprezentanților săi legali poate fi luat în considerare pentru a stabili răspunderea.

27. Comisia consideră că, în ceea ce privește angajatorul – o persoană juridică –, pentru angajarea răspunderii în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal, este suficient ca angajatul care introdus efectiv mărfurile teritoriul vamal al Uniunii Europene – în acest caz, căpitanul navei – să fi făcut acest lucru ca parte a atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale și cu utilizarea unui mijloc de transport care aparține angajatorului.

28. În cele ce urmează vom prezenta punctul nostru de vedere cu privire la acest aspect.

8 — Instanța de trimitere face trimitere la organele societății; în limba germană, „Organe".

9 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 26, precum și Hotărârea din 3 martie 2005, Papismedov și alții, C-195/03, EU:C:2005:131, punctul 39.

10 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 29.

11 — A se vedea de asemenea Gormley, L., *UE Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, Oxford University Press, Oxford, 2009, p. 335, nota de subsol 40.

12 — Instanța de trimitere constată că mărfurile au fost transportate pe *MS Aargau* în numele Ultra-Brag, însă, întrucât căpitanul navei *MS Aargau* era un simplu angajat al Ultra-Brag (nu un reprezentant legal), instanța de trimitere ajunge la concluzia că nu se poate considera că Ultra-Brag a transportat mărfurile ea însăși.

29. De la bun început este necesar să reamintim deosebirea dintre diferitele categorii de debitori vamali prevăzute la articolul 202 alineatul (3) din Codul vamal (a se vedea punctele 21 și 22 de mai sus). În temeiul dispozițiilor prevăzute la prima liniuță, debitorul este persoana *care introduce ilegal mărfurile* pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, cu alte cuvinte, persoana care a introdus efectiv mărfurile și care ar fi trebuit să le prezinte autorităților vamale competente [13]. Este cunoscut faptul că persoana în cauză în procedura principală este căpitanul navei. În consecință, întrebarea relevantă este dacă comportamentul *acestuia* este imputabil societății Ultra-Brag.

30. Considerăm că ar trebui exclusă ipoteza conform căreia numai comportamentul reprezentanților legali poate fi luat în considerare pentru stabilirea răspunderii în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal. Astfel cum subliniază Comisia, o asemenea interpretare ar fi contrară obiectivului dispoziției respective, și anume de a oferi o definiție largă a persoanelor care pot fi debitori vamali [14]. Mai mult decât atât, o astfel de interpretare ar conduce la evitarea de către orice întreprindere care depășește o anumită mărime a angajării răspunderii în temeiul dispozițiilor acestei prime liniuțe, întrucât este foarte improbabil ca, în orice întreprindere mare, reprezentanții legali – în mod normal directorii sau alți membri ai conducerii – să fie cei care îi comandă vapoarele sau cei care îi conduc vehiculele. În cele din urmă, o asemenea interpretare nu este susținută de jurisprudența Curții, care prevede în mod clar că un angajator poate fi debitor, individual sau împreună cu angajatul său, în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal [15].

31. În aceeași ordine de idei, nu este decisiv pentru aprecierea răspunderii Ultra-Brag dacă instrucțiunile date căpitanului, care au cauzat introducerea ilegală pe teritoriul Uniunii Europene a transformatorului și a bobinelor aferente, au provenit de la un reprezentant legal al Ultra-Brag. În opinia noastră, este suficient că angajatul L era abilitat să dea astfel de instrucțiuni, iar căpitanul navei era obligat să le urmeze. În această privință, din decizia de trimitere reiese că L avea calitatea de manager al departamentului „Export” al societății, responsabil de operațiunea de transport în cauză, și că întotdeauna căpitanul a primit instrucțiuni specifice cu privire la modul în care se va proceda în legătură cu o viitoare misiune de transport fie de la un agent vamal, fie de la o persoană din cadrul departamentului condus de L. Prin urmare, cu toate că revine instanței de trimitere sarcina de a verifica faptele, nu există nimic în informațiile furnizate Curții care să indice faptul că L și-a depășit atribuțiile de serviciu atunci când i-a solicitat căpitanului navei *MS Aargau* să efectueze operațiunea de transport respectivă sau că, în același sens, căpitanul a greșit atunci când a dat curs dispoziției lui L.

32. Până în prezent, Curtea a definit numai în termeni negativi răspunderea angajatorului în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal. În această privință, Curtea a subliniat că o astfel de răspundere nu poate fi automată, deoarece acest lucru ar goli de conținut articolul 202 alineatul (3) a doua și a treia liniuță [16]. În plus, Curtea a statuat că nu este suficient pentru stabilirea unei asemenea răspunderi ca „angajatul să acționeze în exercitarea activității angajatorului” [17].

33. În acest caz specific, căpitanul navei *MS Aargau*, angajat al Ultra-Brag, a transportat transformatorul și cele două bobine aferente în numele Ultra-Brag pe o navă exploatată de Ultra-Brag, la instrucțiunile unui alt angajat al Ultra-Brag, responsabil de transportul acestor mărfuri. În opinia noastră, aceste detalii sunt suficiente pentru a stabili că un angajator precum Ultra-Brag este un debitor vamal în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal.

13 — Hotărârea din 4 martie 2004, Viluckas și Jonusas, C-238/02 și C-246/02, EU:C:2004:126, punctul 29, și Concluziile avocatului general Cruz Villalón prezentate în cauza Jestel, C-454/10, EU:C:2011:488, punctul 36. A se vedea de asemenea Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 26, precum și Hotărârea din 3 martie 2005, Papismedov și alții, C-195/03, EU:C:2005:131, punctul 39.

14 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 25, precum și Hotărârea din 3 martie 2005, Papismedov și alții, C-195/03, EU:C:2005:131, punctul 38.

15 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 29.

16 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 40.

17 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 42.

34. În cele ce urmează vom explica de ce această concluzie este conformă cu cele statuate de Curte și menționate la punctul 32 de mai sus.

35. În primul rând, este de la sine înțeles că trebuie să existe o limită a răspunderii angajatorului pentru faptele angajatului său. Nu este necesar să stabilim în prezenta cauză care este limita exactă a acestei răspunderi. Este suficient să precizăm că, dacă un angajat acționează în afara atribuțiilor sale, de exemplu fără a ține seama de ordine sau de instrucțiuni, există posibilitatea ca un angajator să fie exonerat de răspundere în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal. Din împrejurările cauzei aflate pe rolul instanței de trimitere ar reieși totuși că în speță căpitanul navei a urmat instrucțiunile angajatului responsabil de operațiunea de transport în cauză.

36. În plus, în cazurile în care un angajat este implicat în contrabanda cu mărfuri, angajatorul nu ar trebui în mod normal să devină debitor în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal, cu excepția cazului în care se poate stabili că mărfurile au fost aduse prin contrabandă în numele angajatorului [18].

37. În sfârșit, stabilirea calității Ultra-Brag de debitor vamal în procedura principală, pe baza considerentelor expuse la punctul 33 de mai sus, nu ar conduce, în opinia noastră, la calificarea automată ca debitor a angajatorului în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal în orice situație în care angajatul acționează în scopul desfășurării activității angajatorului. Astfel cum arată Comisia, chiar și în cazul în care căpitanul navei *MS Aargau* ar fi transportat pe același traseu echipamente sau alte mărfuri ale sale, alături de transformatoare și bobine, tot s-ar considera că acesta a acționat în scopul desfășurării activității Ultra-Brag, însă aceasta din urmă ar putea fi exonerată de răspundere în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal cu privire la orice datorii vamale ocazionate de aceste alte mărfuri suplimentare în măsura în care căpitanul ar fi acționat, în raport cu mărfurile respective, în afara atribuțiilor care i-au fost încredințate și, prin urmare, nu în numele Ultra-Brag.

38. În lumina considerațiilor de mai sus, propunem Curții să răspundă la prima întrebare preliminară adresată de Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg) după cum urmează: articolul 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că o persoană juridică devine debitor vamal în temeiul acestei dispoziții dacă unul dintre angajații săi, care nu are calitatea de reprezentant legal, a introdus ilegal mărfurile pe teritoriul vamal al Uniunii, acționând în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale.

39. Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare, întrucât acest răspuns este relevant numai în măsura în care Ultra-Brag nu ar fi putut fi considerată debitor vamal în temeiul articolului 202 alineatul (3) prima liniuță din Codul vamal. Cu toate acestea, pentru a avea o imagine completă, vom oferi punctul nostru de vedere cu privire la aspectele invocate în această a doua întrebare.

C – *A doua întrebare preliminară*

40. A doua întrebare se referă la interpretarea termenului „debitor” în temeiul articolului 202 alineatul (3) a doua liniuță din Codul vamal. Calificarea ca „debitor” în temeiul acestei dispoziții este subordonată față de două condiții cumulative. Prima condiție este obiectivă, și anume participarea la introducerea ilegală, iar cea de a doua condiție este subiectivă, respectiv faptul că persoanele au

18 — A se vedea Hotărârea din 4 martie 2004, Viluckas și Jonusas, C-238/02 și C-246/02, EU:C:2004:126, precum și Hotărârea din 3 martie 2005, Papismedov și alții, C-195/03, EU:C:2005:131.

participat cu bună știință la operațiunile de introducere ilegală [19]. Instanța de trimitere urmărește în esență să afle dacă „participarea” unui angajat la introducerea ilegală a mărfurilor poate fi imputată angajatorului și dacă condiția subiectivă inclusă în cea de a doua liniuță poate fi stabilită prin referire la acel angajat.

41. Elementul obiectiv al „participării” prevăzute la articolul 202 alineatul (3) a doua liniuță din Codul vamal trebuie interpretat în sens larg. Este suficient ca o persoană să fi luat parte, chiar și în mod indirect, la actul ilegal [20]. De exemplu, un angajator poate deveni debitor vamal în cazul în care introducerea ilegală a fost efectuată prin utilizarea resurselor sau a personalului acestuia [21]. În ceea ce privește imputarea „participării” angajatului angajatorului, se aplică același raționament ca și în cazul primei întrebări. Astfel, în cazul în care angajatul acționează în cadrul atribuțiilor sale de serviciu și/sau al responsabilităților sale, comportamentul angajatului ar trebui imputat angajatorului.

42. În ceea ce privește elementul subiectiv, și anume că „participantul” știa sau trebuia în mod rezonabil să știe faptul că introducerea mărfurilor este ilegală, am dori să facem în continuare câteva mențiuni.

43. În primul rând, a considera că numai cunoașterea de către reprezentanții legali ai unei întreprinderi este imputabilă acesteia ar limita, în opinia noastră, astfel cum am menționat în răspunsul la prima întrebare, în mod nedorit numărul posibililor debitori (a se vedea mai sus punctul 30). Întreprinderile de o anumită mărime ar fi exonerate de răspundere prin delegarea responsabilității cu privire la executarea transportului și la îndeplinirea procedurilor vamale angajaților lor. În plus, astfel cum subliniază Comisia, doar rareori reprezentanții legali ai unei întreprinderi de mari dimensiuni sunt informați cu privire la un anumit transport.

44. În acest caz specific, din decizia de trimitere reiese că L era responsabil de operațiunea de transport (a se vedea punctul 31 de mai sus). În consecință, pentru a se stabili dacă este îndeplinită condiția subiectivă, trebuie să se ia în considerare dacă acesta știa de introducerea ilegală.

45. Potrivit deciziei de trimitere, L a fost persoana care i-a dat instrucțiuni căpitanului să efectueze deplasarea cu vaporul, știind că, dacă urma aceste instrucțiuni, transformatorul și bobinele aferente urmau să fie introduse pe teritoriul vamal al Uniunii Europene fără a fi prezentate autorităților vamale germane competente. Este de asemenea evident din decizia de trimitere că L primise instrucțiuni din partea autorităților vamale elvețiene în sensul de a informa autoritățile vamale germane competente cu privire la transportul planificat. Este de competența instanței de trimitere să verifice dacă acest lucru este suficient pentru ca a doua condiție să fie îndeplinită în cauza pendinte în fața sa. În această privință, trebuie totuși să se considere, după cum subliniază Comisia, că formula „ar fi trebuit să știe în mod normal” se referă la comportamentul unui operator avizat și diligent [22], ceea ce înseamnă, de exemplu, că un angajator nu poate fi exonerat de răspundere pentru simplul fapt că angajatul responsabil nu dispunea de suficiente cunoștințe juridice în ceea ce privește regimul vamal care trebuia respectat.

46. În lumina celor de mai sus, recomandăm Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg) după cum urmează: articolul 202 alineatul (3) a doua liniuță din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că o persoană juridică devine debitor vamal în temeiul acestei dispoziții în situația în care unul dintre angajații săi, care nu are calitatea de reprezentant legal, a participat la introducerea ilegală de mărfuri pe teritoriul

19 — Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, punctul 15 și jurisprudența citată.

20 — Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, punctele 16 și 17.

21 — Hotărârea din 23 septembrie 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, punctul 30.

22 — Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, punctul 22.

vamal al Uniunii Europene, acționând în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale, cu condiția ca angajatorul să fi știut sau să fi trebuit în mod normal să știe că introducerea este ilegală, aspect care urmează să fie stabilit prin referire la angajatul căruia i-a fost încredințată efectuarea operațiunii.

D – *A treia întrebare preliminară*

47. Cea de a treia întrebare adresată de instanța de trimitere este relevantă numai în eventualitatea unor răspunsuri afirmative la prima sau la cea de a doua întrebare, astfel cum propunem. Instanța de trimitere solicită precizări cu privire la interpretarea articolului 212a din Codul vamal, care, în anumite condiții, permite scutirea de la plata drepturilor de import, printre altele în temeiul articolului 202 din Codul vamal. Deși instanța de trimitere consideră că în prezenta cauză sunt îndeplinite condițiile pentru o scutire a mărfurilor reintroduse de drepturile de import în conformitate cu articolul 185 alineatul (1) din Codul vamal (la care se referă articolul 212a din Codul vamal), aceasta își pune problema dacă este îndeplinită cea de a doua condiție, și anume dacă aspectul dacă „comportamentul persoanei vizate nu implică manevre dolosive sau neglijență manifestă” trebuie apreciat doar prin raportare la comportamentul reprezentanților legali ai debitoarei sau ar trebui să se ia în considerare și comportamentul angajaților acesteia.

48. În primul rând, astfel cum arată Comisia, termenul „persoană interesată” (în limba germană „Beteiligten”) nu trebuie confundat cu termenul „persoană care a participat” prevăzut la articolul 202 alineatul (3) a doua liniuță din Codul vamal. În timp ce termenul german utilizat în textul articolului 212a din Codul vamal poate da naștere unei astfel de confuzii, multe alte versiuni lingvistice utilizează în schimb o sintagmă care este mai apropiată de sintagma germană „betroffene Person”, precum „the person concerned” în limba engleză, „intéressé” în limba franceză, „el interesado” în limba spaniolă, „l'interessato” în limba italiană și „den berörda parten” în limba suedeză.

49. Întrucât articolul 212a din Codul vamal permite acordarea de scutiri de la plata taxelor vamale, condițiile de acordare a acestora trebuie interpretate în mod strict [23]. Drept urmare, termenul „persoană interesată” trebuie înțeles în sens larg și se referă nu numai la comportamentul persoanelor care sunt direct implicate în introducerea ilegală a mărfurilor în discuție, ci și la orice persoană care poate fi considerată a fi indirect responsabilă de o astfel de introducere ilegală, cu condiția totuși ca respectivul comportament să poată fi imputat debitoarei [24].

50. În acest context ar trebui remarcat faptul că se poate considera că însăși Ultra-Brag a acționat cu neglijență, ca urmare a unei organizări defectuoase, în sensul în care nu a acționat cu diligență în delegarea sarcinilor sau în supravegherea angajaților săi. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă în prezenta cauză este vorba despre o astfel de neglijență.

23 — A se vedea Hotărârea din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, punctul 52.

24 — Termenul „persoana interesată” este utilizat și în alte dispoziții ale Codului vamal, și anume la articolul 239 alineatul (1), referitor la rambursarea sau remiterea drepturilor de import. În sensul acestei dispoziții, persoana interesată a fost considerată ca reprezentând „persoana sau persoanele [care au achitat aceste drepturi sau sunt pasibile de a le achita] sau reprezentanții lor, și orice persoană care a participat la îndeplinirea formalităților vamale referitoare la mărfurile respective sau a dat instrucțiunile necesare pentru îndeplinirea acestor formalități”. A se vedea articolul 899 alineatul (3) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare din Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1993, L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3).

51. Revenind însă la întrebarea instanței de trimitere, și anume dacă comportamentul angajaților Ultra-Brag îi poate fi imputat acesteia în scopul stabilirii neglijenței manifeste [25], și în această situație sunt valabile principiile enunțate în răspunsurile la prima și la cea de a doua întrebare cu privire la stabilirea aspectului dacă comportamentul unui angajat și/sau faptul că acesta știa de introducerea ilegală pot fi imputate angajatorului acestuia. În consecință, în măsura în care L a acționat în cadrul atribuțiilor sale și/sau în cadrul responsabilităților sale, comportamentul său trebuie luat în considerare în aprecierea prezenței neglijenței manifeste [26].

52. Este de competența instanței de trimitere să aprecieze dacă comportamentul lui L implică neglijență manifestă. În această privință, Curtea a reținut că trebuie să se țină seama în special de complexitatea dispozițiilor a căror neexecutare a dus la nașterea datoriei vamale, precum și de experiența profesională și de diligența comerciantului [27].

53. Având în vedere cele de mai sus, apreciem că la a treia întrebare adresată Curții ar trebui să se răspundă după cum urmează: articolul 212a din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că aspectul dacă comportamentul „persoanei interesate” (persoană juridică) implică manevre dolosive sau neglijență manifestă trebuie apreciat nu doar în raport cu societatea însăși sau cu reprezentanții săi legali, ci și în raport cu orice angajat care acționează în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale.

IV – Concluzie

54. În lumina celor de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Finanzgericht Baden-Württemberg (Tribunalul Fiscal din Baden-Württemberg, Germania) după cum urmează:

„– Articolul 202 alineatul (3) prima liniuță din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar, astfel cum a fost modificat, trebuie să fie interpretat în sensul că o persoană juridică devine debitor vamal în temeiul acestei dispoziții dacă unul dintre angajații săi, care nu are calitatea de reprezentant legal, a introdus ilegal marfa pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, acționând în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale.

– Articolul 202 alineatul (3) a doua liniuță din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că o persoană juridică devine debitor vamal în temeiul acestei dispoziții în cazul în care unul dintre angajații săi, care nu are calitatea de reprezentant legal, a participat la introducerea ilegală de mărfuri pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, acționând în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale, cu condiția ca angajatorul să fi știut sau să fi trebuit în mod normal să știe că introducerea este ilegală, aspect care urmează să fie stabilit prin referire la angajatul căruia i-a fost încredințată efectuarea operațiunii.

– Articolul 212a din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că aspectul dacă comportamentul «persoanei interesate» (persoană juridică) implică manevre dolosive sau neglijență manifestă trebuie apreciat nu doar în raport cu societatea însăși sau cu reprezentanții săi legali, ci și în raport cu orice angajat care acționează în cadrul atribuțiilor care i-au fost încredințate și/sau în cadrul responsabilităților sale.”

25 — Observăm că decizia de trimitere nu conține nicio indicație cu privire la prezența unor manevre dolosive în cauza aflată pe rolul instanței de trimitere.

26 — Același lucru este valabil și pentru comandantul *MS Aargau*, deși nimic din decizia de trimitere nu indică faptul că acesta a acționat cu neglijență.

27 — Hotărârea din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, punctul 56, precum și Hotărârea din 25 iunie 2015, DSV Road, C-187/14, EU:C:2015:421, punctul 46.